

Riksdagens protokoll

2009/10:70

Fredagen den 5 februari

Kl. 9.00 – 10.23

Protokoll
2009/10:70

1 § Meddelande om utrikespolitisk debatt

Andre vice talmannen meddelade att den utrikespolitiska debatten skulle äga rum *onsdagen den 17 februari kl. 9.00*.

2 § Meddelande om frågestunder våren 2010

Andre vice talmannen meddelade att ett meddelande om vårens frågestunder hade delats ut till riksdagens ledamöter.

3 § Avsägelser

Andre vice talmannen meddelade

att *Carl B Hamilton* (fp) avsagt sig uppdraget som ledamot i finansutskottet och som suppleant i näringsutskottet,

att *Fredrik Malm* (fp) avsagt sig uppdraget som ledamot i utbildningsutskottet,

att *Karin Pilsäter* (fp) avsagt sig uppdraget som ledamot i näringsutskottet, som ledamot i krigsdelegationen och som suppleant i EU-nämnden,

att *Johan Pehrson* (fp) avsagt sig uppdraget som suppleant i finansutskottet samt

att *Tina Acketoft* (fp) avsagt sig uppdraget som suppleant i arbetsmarknadsutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelser.

4 § Anmälan om kompletteringsval till utskott, krigsdelegationen och EU-nämnden

Andre vice talmannen meddelade att Folkpartiet liberalernas riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält *Nina Lundström* som ledamot i finansutskottet, *Fredrik Malm* som ledamot i utrikesutskottet, *Tina Acketoft* som ledamot i utbildningsutskottet, *Carl B Hamilton* som ledamot i näringsutskottet och som suppleant i finansutskottet, *Cecilia*

Wigström i Göteborg som ledamot i krigsdelegationen, Nina Larsson som suppleant i näringsutskottet samt Gulan Avci som suppleant i arbetsmarknadsutskottet och EU-nämnden.

Andre vice talmannen förklarade valda till

ledamot i finansutskottet
Nina Lundström (fp)

ledamot i utrikesutskottet
Fredrik Malm (fp)

ledamot i utbildningsutskottet
Tina Acketoft (fp)

ledamot i näringsutskottet
Carl B Hamilton (fp)

suppleant i finansutskottet
Carl B Hamilton (fp)

ledamot i krigsdelegationen
Cecilia Wigström i Göteborg (fp)

suppleant i näringsutskottet
Nina Larsson (fp)

suppleant i arbetsmarknadsutskottet
Gulan Avci (fp)

suppleant i EU-nämnden
Gulan Avci (fp)

5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2009/10:201

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:201 Beskattningen av pensionärer i Sverige och andra länder
av Hans Olsson (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 5 mars 2010.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 3 februari 2010

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Erik Nyman

Expeditions- och rättschef

Prot. 2009/10:70
5 februari

Interpellation 2009/10:202

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:202 Pensionärerna och skatten

av Laila Bjurling (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 5 mars 2010.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 3 februari 2010

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Erik Nyman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2009/10:203

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:203 Sveriges pensionärsskatt i ett omvärldsperspektiv

av Kurt Kvarnström (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 5 mars 2010.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 3 februari 2010

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Erik Nyman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2009/10:208

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:208 Export av snus och förpliktelserna mot

WHO:s tobakskonvention

av Gunvor G Ericson (mp)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 6 april 2010.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.
Stockholm den 3 februari 2010
Utrikesdepartementet
Ewa Björling

Interpellation 2009/10:211

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:211 Fiske av strömming i Östersjön
av Gunnar Sandberg (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 16 februari 2010.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.

Stockholm den 3 februari 2010

Jordbruksdepartementet

Eskil Erlandsson (c)

Enligt uppdrag

Mats Wiberg

Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

6 § Svar på interpellation 2009/10:186 om Insolvensutredningens förslag

Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Egon Frid har ställt frågor om beredningen av förslagen i betänkandet *Vägen tillbaka för överskuldsatta* (SOU 2008:82) och när en proposition kommer att lämnas. Egon Frid har också frågat mig vilka ytterligare åtgärder jag avser att vidta för att komma till rätta med situationen för överskuldsatta.

Långvarig överskuldssättning leder till mänskligt lidande och utanförskap. Det var utgångspunkten när den förra borgerliga regeringen under ledning av justitieminister Gun Hellsvik lade fram förslaget till skuldsaneringslag. Lagen har hjälpt många att komma tillbaka från vad som annars skulle kunna bli ett permanent utanförskap. Trots detta är det många överskuldsatta som i dag inte beviljas skuldsanering. Detta var också skälet till att den nuvarande regeringen våren 2007 tillsatte den utredning som har föreslagit utökade möjligheter till skuldsanering.

Reglerna om skuldsanering måste innehålla en rimlig balans mellan å ena sidan att överskuldsatta i vissa fall ska kunna befrias från betalningsskyldighet och å andra sidan att värna rätten för den som sålt något på avbetalning eller lånat ut pengar att i möjligaste mån få tillbaka sina pengar. Detta kräver noggranna överväganden.

Regeringskansliet arbetar för att så fort som möjligt kunna presentera ett förslag till en reformerad skuldsaneringslag. Min ambition är att presentera förslag till ändringar i lagen under våren 2010.

Anf. 2 EGON FRID (v):

Fru talman! Insolvensutredningen har lagt fram två delbetänkanden, och det betänkande jag avser att diskutera med justitieministern i dag är delbetänkandet *Vägen tillbaka för överskuldsatta*.

Problemet är inte de föreslagna ändringarna inom skuldsanering, det vill säga att skuldsanering blir mer tillgänglig, att fler kommer att erbjudas skuldavskrivning och att skuldavskrivningstiden föreslås kortas till tre år. Det stora problemet är att regeringen inte tar ansvar för den stora gruppen evighetsgäldenärer och att regeringen inte presenterar något lagförslag om att genomföra förslagen i *Vägen tillbaka för överskuld-satta*.

Ett annat stort problem är att regeringen inte tar sikte på förebyggande åtgärder för att förhindra att fler blir skuldsatta och hamnar på obestånd. Varje person som behöver skuldsanering kan ju i sig upplevas som ett misslyckande, men med dagens ordning är det dock gäldenären som får bära den absolut största delen av ansvaret och bördan.

Konsekvenserna av en havererad ekonomi är och förblir större för en enskild person än för till exempel ett finansinstitut. Konsekvenserna för hushåll och familjer som tvingas leva på existensminimum är enorma och pressande. Oftast finns barn som lever i dessa familjer med en oerhört pressad och utsatt ekonomi. Detta drabbar alla vuxna, liksom barnen.

Vilka problem avser regeringen att lösa med sitt eventuella kommande förslag till lagändringar? För vem är obestånd ett problem, enligt regeringen? För gäldenären som tvingas leva på existensminimum? För samhället, staten och kommunerna, som i många fall – men bara i vissa fall – måste bistå med försörjningen? För borgenären som riskerar att inte få betalt för sina fordringar? Är det statistiken som ska snyggas till, eller vill regeringen komma till rätta med problemen med överskuldsättning och evighetsgäldenärernas problem i sin helhet? Vill regeringen arbeta rehabiliterande eller förebyggande eller både och? Hur många personer med överskuldsättning kan samhället acceptera? Var går gränsen för att skuldsanering ska anses lyckad? Vad är samhällets ansvar vid misslyckade krediter och avtal, med kreditförsäljningar och snabbkrediter, till exempel sms-lån?

Om regeringens avsikt är att råda bot på överskuldsättningsproblemen behövs fler åtgärder. För att avhjälpa en del av dagens ökade problem är det nödvändigt att Insolvensutredningens förslag i *Vägen tillbaka för överskuld-satta* blir verklighet.

Mina frågor till ministern är därför befogade. Vad planerar regeringen att genomföra? När planerar regeringen att genomföra Insolvensutredningens förslag i *Vägen tillbaka för överskuld-satta*? Vad mer avser ministern att göra för evighetsgäldenärerna?

Ministerns svar i dag är kort, om man ser till de problem som ministern oftast presenterar och de förslag hon säger sig stå bakom.

Det är också lite märkligt att ministern i dag inte kan vara tydligare med att presentera när man planerar att genomföra en reformerad skuldsaneringslag. Vi vet att vi har en kort vår framför oss. Vi vet att den 23 mars är sista datum för avlämnande av propositioner som ska avgöras i vår. Och på den propositionslistan finns inte de här förslagen med. Så jag hoppas verkligen att justitieministern har något nytt och spännande att komma med i dag.

Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Först ska jag gärna säga att jag är mycket väl medveten om de tidsbegränsningar som finns när det gäller propositioner till riksdagen. Jag är också medveten om att det finns en lag som gör att jag inte kan pressa igenom propositioner via Lagrådet i den takt som vi skulle önska. Lagen förbjuder mig nämligen att ha mer än fyra lagråd. Vi har faktiskt en ganska besvärlig arbetssituation som beror på riksdagens sommaruppehåll och de tidsgränser som finns.

Vad jag säger i det här svaret är att det är min ambition att presentera ett förslag under våren, och det ligger fast.

Men låt mig gå tillbaka till det som är bekymret. Överskultsättning är inget nytt problem. Det har funnits länge. Under många år har många människor hamnat i den här situationen. Det var ett av skälen till att alliansregeringen i princip omedelbart tillsatte den utredning som vi nu diskuterar, och det handlar om de förslag som lades fram i den utredningen.

Det hade varit möjligt för tidigare regeringar att agera skyndsamt och göra något, men det gjordes inte.

Mitt problem handlar om två saker. Det ena är att man, när man går igenom de synpunkter som har kommit på dessa förslag som i många fall är väldigt radikala, ser att det är tunga remissinstanser som har allvarlig kritik eller som tycker att detta ska göras i en stegvis ordning. Det finns alltså många synpunkter. Det är riksbank, finansinspektion, Centrala studiestödsnämnden – ja, listan är väldigt lång. Då är det återigen de olika intressena och perspektiven som står emot varandra.

Det är nödvändigt för mig och för regeringen att gå igenom detta. Vi kan inte bara se problemet ur ett perspektiv, utan vi tvingas beta av det här. Det är en avvägning som självklart inte är helt enkel.

Men jag har ett väldigt stort engagemang för de här människorna. När man under lång tid sitter i en överskultsättning är problemen nämligen sådana att man inte tar sig ut själv. Då måste det finnas regler för det.

Vi har sett att de regler som vi har i dag kanske är sådana att ribban är för hög för att man ska orka. Då behöver vi göra detta på ett begåvat sätt. Samtidigt har vi naturligtvis anledning att också titta på andra åtgärder. Jag kanske inte ska dra upp det i den här debatten, men vi har en ordentlig diskussion om konsumentkreditlagstiftningen till exempel. Vi kommer att gå in och lägga fram förslag som innebär att vi ska ha kreditprövning och annat och lite bättre ordning på torpet när det gäller de korta snabba lånen. Det är viktigt.

Då kan man säga att det också borde ha kommit snabbare. Mitt besked är: Kreditinstituten har alla möjligheter att redan i dag göra det som man vet snart blir lag. Det måste ligga i allas intresse att människor klarar av att betala sina lån, så här behövs det ett samarbete.

Men, som sagt, när det gäller de förslag som finns i den här utredningen och som är väldigt många, vill jag säga, är min ambition att vi ska kunna presentera en modernisering som innebär att vi underlättar för fler att komma på fötter från överskultsättning. Det förslaget ska förhoppningsvis kunna läggas fram under våren.

Jag säger inte ”förhoppningsvis” för att jag inte tror det, utan därför att jag vis av erfarenhet vet att saker kan vara problematiska.

Sedan är det mitt bekymmer att riksdagen behöver sommaruppehåll och att vi måste vara klara i mars för att över huvud taget få något beslut tillräckligt snabbt. Men man måste också när det gäller sådana här frågor ta intryck av remissinstansernas synpunkter, och det gör jag.

Prot. 2009/10:70
5 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 4 EGON FRID (v):

Fru talman! Det är signifikativt för den här regeringen att ta speciella hänsyn och fördröja förslag som är radikala och som är viktiga för en stor del av människorna. I det här fallet är det evighetsgäldenärerna som vi diskuterar.

I övriga fall har regeringen skyndsamt genomfört lagförslag och nya lagar och förändringar för människor som har drabbat oerhört negativt.

Sedan är det alltid intressant att se vilka perspektiv som dras fram i en sådan här diskussion. Att Gun Hellsvik som justitieminister i början av 90-talet lanserade skuldsaneringen berodde ju på den enorma finanskris som var då. Det fanns naturligtvis särskilda skäl till det. Vilken sittande regering som helst hade fått ta ansvar för att göra det.

Det fanns en stor skillnad mellan Sverige och andra länder. Finland genomförde till exempel absolut preskription på grund av finanskrisen i början av 90-talet. Och i Sverige har vi fått en skuldsaneringslagstiftning.

Sedan var den förra regeringen inte överksam på det här området. Det är också justitieministern mycket väl medveten om. Redan den 1 januari 2007 genomfördes det en reformerad skuldsaneringslagstiftning, och det var naturligtvis den förra regeringen som hade förberett det lagförslaget.

Det måste vara ett personligt nederlag för justitieminister Beatrice Ask att inte få genomföra något lagförslag enligt delbetänkandet *Vägen tillbaka för överskuld-satta* under våren. Om justitieministern verkligen har det engagemang i den här frågan som hon varje gång jag har haft möjlighet att debattera den med henne framhåller att hon tycker jag att det borde vara en prioriterad fråga.

Vi vet att Jan Ertsborns delbetänkande *Vägen tillbaka för överskuld-satta* presenterades i september 2008. Det är en avsevärd beredningstid som har gått sedan dess.

Jag, mitt parti och många är engagerade i den här frågan. Jag tänker på alla som jobbar med den här frågan ute i Sveriges kommuner. Jag tänker också på alla evighetsgäldenärer, alla som är på obestånd och som är beroende av en skuldnedsättning, en skuldavskrivning, och som är beroende av förebyggande åtgärder och mycket mer långtgående förslag som till exempel absolut preskription.

Det är inte konstigt att människor är förtvivlade och oerhört besvikna över att det inte är så bra och radikala och, som jag naturligtvis håller med om, progressiva förslag. En moderatledd regering orkar inte genomföra de här förslagen.

Jag håller naturligtvis med ministern om att fallerade krediter bör innebära ett delat ansvar mellan borgenär och gäldenär. Men som jag sade inledningsvis: Gäldenärerna bär en orimligt stor börda i dag i relation till borgenärsintressena. Det är det här som vi måste förändra, så att gäldenärerna får en avlastning i relation till borgenärerna.

Den frivillighet som ministern efterfrågar ser vi ingenting av. Då skulle borgenärerna ha haft förståelse för gäldenärernas situation, för de överskuld-sattas situation, och i mycket större utsträckning ha träffat fri-

villiga överenskommelser. De gör inte det. Vi är tvungna att få en lagstiftning som markerar att vi vill avlasta bördan för evighetsgäldenärerna, för de överskulsatta, och sätta press på borgenärskollektivet, så att de faktiskt bidrar till att hjälpa människor som är på obestånd.

Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Skälet till att jag tog upp lite historik är att jag märker hur Egon Frid och andra försöker göra det här till någon vänsterfråga. Det finns då anledning att påpeka vilka det är som har lagt fram förslag. Den justering som vi gjorde 2007 var egentligen en enklare processuell förändring och inte så mycket annat.

Det här är verkligen ingen fråga där jag tycker att Vänstern kan ha en särskilt hög tuppkam. Det hände ju inte någonting under lång tid, trots att problemet fanns.

Jag tycker inte att detta är något nederlag för mig själv. Det är aldrig det. Det är ju inte min heder som är det intressanta, utan det är det faktum att vi har ett problem. Vi har massor av människor som har stora skulder och som lever på existensminimum, om ens det, och som inte får sin framtid att fungera. Det tycker jag är det stora problemet.

Då finns det en sak som jag också tycker att man ska diskutera. Egon Frid frågade: Vad ska vi göra mer?

Kronofogdemyndigheten bedömer att det kanske är 100 000 personer som redan med dagens regler skulle kunna komma i fråga för det här men som inte söker. De känner inte till detta eller orkar inte ta sig till den process som kan ge dem en möjlighet till skuldsanering. Det kan bero på att man tycker att ribban är hög. Men jag tror tyvärr också att det är många som inte vet att den här möjligheten finns. Här finns det faktiskt utrymme att redan i dag göra mer. Departementet för hela tiden en diskussion med Kronofogdemyndigheten om hur vi ska arbeta med detta.

Jag är inte nöjd med dagens regler, så jag vill inte ta det som en argumentation för det. Men jag konstaterar att redan med dagens regler finns det mer som skulle kunna uträttas. Det behöver vi jobba med hela tiden.

Vi ska komma fram med ett förslag, självklart. Men det som var skälet och som jag försökte beskriva är att utredningen tog rätt radikala grepp för att verkligen få en förändring till stånd. Det har många tyckt till om. Det som är uppenbart i remissvaren, föga förvånande, är att de här principerna står emot varandra. Det är en avvägning som man måste göra, inte minst i den ekonomiska situation som vi befinner oss i just nu.

Det tar lite tid. Så är det. Det här är en viktig fråga på Justitiedepartementet. Vi jobbar mycket med den i regeringen. Vi ser problemet, och vi jobbar också för att se till att de som har sämst ekonomi ska ha en bättre möjlighet framöver.

Våra skattesänkingsförslag har varit betydelsefulla för dem med lägst inkomster. Det finns mycket mer att göra. Vi jobbar med kreditlagstiftningen för att få något.

Det är helt sant: Jag är också förvånad över att inte fler kreditgivare redan från början gör en kreditprövning innan de ger ut lån. Det är oseriöst. Seriösa aktörer tar naturligtvis initiativ här. Det är ett gemensamt intresse att se till att den som tar ett lån faktiskt kan betala och den som köper en vara faktiskt kan betala.

Man måste diskutera olika modeller. Där har det tyvärr slarvats. Jag blev lite uppretad häromdagen. Någon sade: Varför har det blivit så här? Jag sade att det var fel redan från början. Då konstaterade man att Moderaterna röstade för. Det gjorde ju hela riksdagen i princip när det gällde de moderna kreditprövningsregler som vi då inte har.

Det var uppenbarligen fel redan från början. Det var bara det att vi inte förutsåg vad som skulle hända med sms-lån och annat.

Så kan det vara ibland. Vi måste vara självkritiska. Vi måste se de här problemen. Min uppgift nu är att gå igenom de synpunkter som har kommit in, försöka göra avvägningar och föra argumentationen för att vi ska få en modernare, bättre och mer användbar lagstiftning på det här området.

Under resans gång måste vi jobba med att de som skulle kunna komma i fråga för en skuldsanering också kommer till skott och söker den.

Anf. 6 EGON FRID (v):

Fru talman! Det räcker inte att vara självkritisk, justitieminister Beatrice Ask. Nu handlar det om att agera. Jag lovar att Vänsterpartiet kommer att fortsätta att ha en hög tuppkam i den här frågan som vi har haft tidigare också. Naturligtvis kommer det att ligga ett stort ansvar på en rödgrön regering efter valet 2010, som vi förhoppningsvis kommer att vinna, att den här lagstiftningen kommer i hamn.

Allt tyder på, och Beatrice Ask har inte gett några andra signaler i dag, att de här viktiga lagförslagen och de viktiga förslag om en reformerad skuldsaneringslag som finns i delbetänkandet *Vägen tillbaka för överskuldsatta* inte kommer att genomföras under våren. Det innebär att det blir en rödgrön regering som kommer att få genomföra de här förslagen. Det är inte fel i sig, men det är tragiskt och oerhört betungande för de människor som är drabbade att de här progressiva och oerhört viktiga förslagen för evighetsgäldenärer inte får genomföras under den tid som man hade kunnat göra det.

Som jag och många andra tolkar det blockerar moderaterna i regeringen den här frågan på grund av att de inte orkar ta fajten med borge-närsintressena. Vi måste ha en seriösare kreditgivning över huvud taget. Vi kan inte acceptera det sätt på vilket vissa krediter ges. Det finns viss handel i dag som är oseriös som drabbar den här gruppen människor också.

Vi behöver en reformerad och bättre balanserad kreditgivning som ger människor bättre förutsättningar att ha en god och planerad ekonomi. Det är regeringens ansvar nu att i första läget och direkt genomföra de förslag som finns för en förkortad och reformerad skuldavskrivning som skulle, som Beatrice Ask själv efterfrågar, skapa möjlighet för många fler att få den viktiga skuldnedsättningen.

Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Det räcker inte med att vara självkritisk, säger Egon Frid. Det är klart att det inte räcker. Man ska agera också. Då får man hoppas att vi inte ska ha en rödgrön regering efter valet. Det blev tyvärr inget gjort tidigare, trots enorma problem och alla de överskuldsatta som vi har lidit med.

Det var skälet för oss att snabbt tillsätta en utredning. Det var säkerligen utredningens skäl till att lägga fram ett radikalt förslag. Men det är också ett ansvar att väga in de olika synpunkter som kommer under ett remissarbete och de olika aspekter som finns på den här frågan. Det tycker jag är viktigt.

I den här diskussionen måste man komma ihåg – jag tror inte att Egon Frid har någon annan uppfattning – att skuldsanering inte bara handlar om de skuldsatta som objekt. Det handlar mycket om deras eget ansvar och deras förmåga. Skuldsanering innebär stora krav på de människorna. Det är tuffa krav, även om vi skulle förändra dem i enlighet med utredningens förslag.

Det är viktigt att ta fasta på att det finns en vilja hos de flesta att reda ut sin ekonomi och försöka göra rätt för sig. Det är då det blir sorgligt, tycker jag, att vi redan i dag vet att vi har många som skulle kunna få den möjligheten men som inte söker och kommer till skott. Det hoppas jag verkligen att vi kan göra något åt under resans gång, eftersom riksdagen trots allt måste ha sommaruppehåll och vi inte har lagliga möjligheter att skynda på processen mer än vad vi redan gör.

Det här är en viktig fråga. Det är en fråga som har prioriterats av alliansregeringen och som vi arbetar hårt med. Vi försöker hitta rimliga avvägningar. Min ambition är att under våren presentera det förslag som vi tycker är den avvägning som måste göras.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2009/10:166 om förändringar i a-kasse-systemet

Anf. 8 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Jasenko Omanovic har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa legitimiteten för arbetslöshetsförsäkringen. Han ger en rad exempel på regelförändringar som genomförts de senaste tre åren.

Syftet med många av de reformer han nämner har varit att stärka försäkringens legitimitet som omställningsförsäkring. Arbetslöshetsförsäkringen är inte en yrkesförsäkring. Avsikten med arbetslöshetsförsäkringen har aldrig varit att säkerställa en viss inkomstnivå på obestämd tid utan att tjäna som stöd under en begränsad omställningsperiod. Borttagandet av det begränsade sökområdet under arbetslöshetens 100 första dagar, modifierandet av deltidsbegränsningen, samordningen av arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, den förändrade beräkningen av arbetsvillkor och ersättning samt förändringarna gällande den överhoppningsbara tiden är alla exempel på reformer som förstärker arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring och som tydliggör arbetslinjen i arbetslöshetsförsäkringen.

Jag vill framhålla att jag tycker att det är olyckligt att individer står utanför den inkomstrelaterade arbetslöshetsförsäkringen. Den inkomstrelaterade arbetslöshetsförsäkringen är frivillig, och det är upp till var och en att avgöra om man vill vara medlem i en arbetslöshetskassa eller inte. Individer som väljer att stå utanför en arbetslöshetskassa är emellertid

inte helt utan skydd. Grundförsäkringen ger grundersättning till alla som utfört arbete i den omfattning försäkringen kräver.

Regeringen anser att det finns skäl att eftersträva att alla som arbetar och uppfyller villkoren i försäkringen omfattas av en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring med rätt till inkomstrelaterad ersättning. Formerna för hur detta på sikt skulle kunna åstadkommas kommer att prövas vidare inom ramen för den aviserade parlamentariska socialförsäkringsutredningen.

Regeringen har redan genomfört flera reformer för att fler ska välja att gå med i en arbetslöshetskassa. Från halvårsskiftet 2009 är det möjligt för arbetslösa att beviljas medlemskap i en arbetslöshetskassa. Varje medlemsmånad räknas också dubbelt under 2009, vilket innebär ett snabbare berättigande till inkomstrelaterad ersättning.

Sammanfattningsvis har regeringen redan vidtagit en rad åtgärder för att stärka arbetslöshetsförsäkringens legitimitet.

Anf. 9 JASENKO OMANOVIC (s):

Fru talman! Tack, herr minister, för svaret! Det finns en punkt där jag faktiskt kan hålla med ministern i hans svar. Det är att arbetslöshetsförsäkringen aldrig har varit till för att säkerställa en viss inkomstnivå, utan det är en omställningsförsäkring. Det har alltid varit så.

Problemet är när man säger att man gör 25 förändringar på 36 månader för att skapa legitimitet i försäkringen och för att förstärka arbetslinjen – 25 förändringar på 36 månader! Det är så långt från ordet ”kontinuitet” som det är möjligt. Här saknas alla tankar om kontinuitet i försäkringen. Det är ungefär som om statsrådet Littorin och jag skulle ha en hemförsäkring som fungerar så att man inte får omförsäkra huset på sommaren om det skulle brinna på grund av att man har grillat utanför, men på vintern får man göra det.

Ungefär så ser det ut. Det är obegripligt. Hur kan man säga att 25 förändringar på 36 månader kan leda till att man åstadkommer en legitimitet i försäkringen?

Dessutom säger man att man ska tydliggöra arbetslinjen i arbetslöshetsförsäkringen. Men då bortser man från att arbetslinjen i försäkringen, om man nu vill se det som en omställningsförsäkring vilket statsrådet påstår, innebär att man faktiskt måste se till att erbjuda andra möjligheter runt försäkringen. Försäkringen är bara en del i det hela. Man måste erbjuda andra saker runt omkring, till exempel utbildning och att kunna överblicka hur konjunkturläget kommer att se ut.

Det gör man inte om man skapar en försäkring som ingen kan ha tillit till och förtroende för. Man har ändrat 25 gånger på 36 månader. Det är nästan en förändring i månaden. Det är alldeles för många förändringar, Littorin.

Dessutom har en halv miljon försäkrade lämnat arbetslöshetsförsäkringen. Vem kan ha förtroende för en försäkring som förändras så många gånger och där man inte vet vilken idé statsrådet Littorin kommer att ha om att förändra försäkringen när han vaknar på morgonen?

Det är dessa förutsättningar som just nu råder kring arbetslöshetsförsäkringen. Det finns ingen konkret tanke. När man påstår att det är en omställningsförsäkring måste man skapa en trovärdighet och säkerhet i försäkringen så att folk vågar ta steget och ställa om.

Prot. 2009/10:70
5 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 10 PATRIK BJÖRCK (s):

Fru talman! Om man ska förstå den här frågan och svaret måste man sätta dem i något sammanhang. Då måste man se att det finns en tanke och en idé bakom den försämring av a-kassan som den sittande regeringen har genomfört under de senaste åren. Vill man ha reda på vad den tanken och idén är handlar det bara om att läsa det finstilla i till exempel budgettexterna. Där framstår det klart och tydligt att det handlar om att sänka lönerna på den svenska arbetsmarknaden och disciplinera svenska arbetare.

Sedan kan man fundera lite grann på vilket stöd arbetsmarknadsministern har för de svepande påståenden som framförs i svaret. Vi har diskuterat den här frågan förr, så jag är inte helt obekant med hur arbetsmarknadsministern försöker lägga ut dimridåer när han vill förklara hur och varför man har förstört a-kassan. Men om vi går igenom det här svaret punktvis kanske vi kan skingra en del dimridåer.

Syftet har varit att stärka försäkringens legitimitet, säger arbetsmarknadsministern i sitt svar, och så pratar han om borttagandet av de begränsade sökområdena under arbetslöshetens 100 första dagar. Detta är helt kontraproduktivt. Enligt en undersökning från OECD innebär det en försämring av svensk arbetsmarknad om man på det här sättet tvingar folk att ta så att säga första bästa jobb. Det är inte ett optimalt utnyttjande av den svenska arbetskraften, och det sänker produktiviteten i svensk ekonomi.

Modifieringen av deltidsbegränsningen handlar enbart om att man tvingar ut människor som har arbete i arbetslöshet, det vill säga den som har ett deltidsjobb tvingas säga upp sig och bli heltidsarbetslös. På vilket sätt stöder det arbetslinjen?

Samordningen av arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet har enbart lett till extremt långa utbetalningstider och felaktiga utbetalningar, och ett antal personer har inte fått del av ersättningen alls på grund av att uträkningen av ersättningen har varit omöjlig eller svår att göra.

Det pratas om den överhoppningsbara tiden, och den är något man har förkortat och förlängt och förkortat och förlängt beroende på vilka situationer som uppstått. Nu senast, i samband med att en massa människor skulle drabbas av utförsäkring från sjukförsäkringen, förlängde man plötsligt den. Det är än hit och än dit. Det finns ingen som helst hållbar linje. Det är bara destruktivt.

På punkt efter punkt kan man på det här sättet gå igenom de förändringar som arbetsmarknadsministern och hans regering har gjort när det gäller arbetslöshetsförsäkringen och se att de inte på något sätt stärker någon arbetslinje. Det finns inget stöd för dessa svepande påståenden. Däremot kan man på punkt efter punkt klart och tydligt bevisa hur det här är något destruktivt som drabbar individen, det svenska samhället, svensk ekonomi och också den svenska arbetsmarknadens funktionssätt.

Det är också lite diskussioner om den obligatoriska arbetslöshetsförsäkring som skulle aviseras inom ramen för en parlamentarisk socialförsäkringsutredning. Där kan vi bara sätta två stora frågetecken. Den obligatoriska arbetslöshetsförsäkringen kraschade fullständigt och hamnade i papperskorgen när arbetsmarknadsministern försökte genomföra den. En parlamentarisk socialförsäkringsutredning har vi sett i månen efter. Vi

har frågat efter den i flera år, men det är ingen som vet var den finns någonstans.

Sist och slutligen den skämtsamma delen av svaret: Regeringen har genomfört flera reformer för att fler ska gå med i en arbetslöshetskassa. Humorn når oanade höjder. Regeringens reformer har ju lett till att en halv miljon människor har tvingats *ut* ur försäkringen. Det är sanningen. Försök att argumentera emot det!

Anf. 11 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! När vi tillträdde lönade det sig för dåligt att arbeta. Låt mig ta några exempel. En studie som publicerades på DN Debatt den 10 februari 2005 visade att kvinnor i barnomsorgen, äldreomsorgen och sjukvården förlorade 1 000 kronor i månaden på att arbeta jämfört med att inte arbeta och i stället gå på a-kassa. 1 000 kronor i månaden förlorade man på att arbeta!

Ett annat exempel är att man i det gamla systemet kunde deltidsstämpla i extremfallet upp till 18 år. Är det en omställningsförsäkring? Nej – det är en överskyffling av kostnaderna för ett dåligt arbetsgivaransvar direkt på den enskilde, på skattebetalarna och på a-kassesystemet.

Ni hade totalt misslyckats. Det är lite som att kasta gurka i eget växt-hus som ni försöker argumentera. Minns det a-kasseuppror som då huserade utanför kongressen 1996 när Göran Persson blev vald till socialdemokratisk ledare. Ni var säkert där när Therese Rajaniemi protesterade mot den då föreslagna sänkta a-kassan.

Jobbskatteavdragen och förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen har gemensamt bidragit till att förstärka arbetslinjen, minska utanförskapet och minska jämviktsarbetslösheten med i storleksordningen 1 ½ procentenhet, visar undersökningar. Det är därmed 1 ½ procentenhet färre arbetslösa av den svenska arbetskraften än det hade varit om er politik varit i kraft.

Ni blir svaret skyldiga varför en höjd ersättning ska stampa ut 70 000 personer i arbetslöshet och varför det är en bra idé.

Jag tycker att det är allvarligt att ni gång på gång, i varje debatt vi har, ägnar er åt att svartmåla arbetslöshetsförsäkringen och a-kassan. Det är sant att 500 000 personer lämnade a-kassan. 300 000 av dem är snart i pensionsålder. De gör på sina personliga grunder bedömningen att de inte kommer att bli arbetslösa. Jag kan bara konstatera att har vi ett frivilligt system är det också frivilligt att gå ur.

Ni blir svaret skyldiga varför inte varje löntagare i Sverige ska omfattas av ett inkomstrelaterat försäkringsskydd. Varför, Jasenko Omanovic, varför, Patrik Björck, tycker ni att det gamla systemet där 700 000 personer stod utanför när vi tillträdde var bra? Det skulle jag gärna vilja höra.

Vi gjorde ett seröst försök att genomföra en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring som skulle omfatta alla inkomstagare på svensk arbetsmarknad genom att bygga på dagens system. Det visade sig inte vara möjligt. Då återstår bara en sak. Det är att antingen acceptera att en del av arbetsmarknaden står utanför; om det är 700 000, 800 000 eller 1,2 miljoner är i någon mening en lek med siffror. Menar man i stället att principen är riktig, att alla inkomstagare, alla som har en lön i Sverige, också ska ha en inkomstrelaterad försäkring, måste man ställa upp på att

Prot. 2009/10:70
5 februari

Svar på
interpellationer

göra någonting åt dagens system, någonting annat än att laborera med en avgift hit eller en avgift dit.

Då vill jag veta från er, jag har aldrig hört det, varför ni är emot en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring där alla får rätt till en inkomstrelaterad ersättning. Jag noterar att er koalitionspartner Miljöpartiet fortsätter, till och med i dagens Expressen, att driva den frågan. Ni blir svaret skyldiga hur ni ska ha det tillsammans i er vänsterkartell med den frågan.

Slutligen vill jag bara konstatera att jag snart har haft 300 interpellationsdebatter. Många av dem har varit tillsammans med er. Jag tycker att det är otroligt roligt att debattera med er, för det blir tydliga linjer och det är väldigt trevligt i debatten. Men jag har en liten fråga, och det är varför det aldrig, inte i någon interpellation, handlar om hur jobben ska komma i Sverige efter krisen. Hur ska vi se till att fler får anställning i stället för att fler ska få ersättning?

Anf. 12 JASENKO OMANOVIC (s):

Fru talman! Det är som alltid intressant att lyssna på Littorins retorik. Han är en fantastiskt bra retoriker, men en usel verkstadsarbetare, ska jag säga. Det är egentligen mycket lite verkstad i det han påstår här, men han är en fantastiskt bra sagoberättare. Där är det största problemet, Littorin, och det är utifrån det den kritik kommer som vi riktar mot det du gör.

Att göra som du gör leder till begränsade möjligheter till omställning. Att förändra försäkringen som statsrådet har gjort, att ta bort möjligheter till arbetsmarknadsutbildning, att ta bort möjligheter att hitta nya vägar till jobb, är det som gör att inte ens försäkringen upplevs som tillräcklig.

Då är frågan: Vad leder det här till? Vad leder en sådan här förändring till förutom att, som statsrådet redan har sagt, människor lämnar akassan? Det leder till det vi ser runt om i kommunerna i dag, att socialbidragen ökar bland barnfamiljer. Barnfattigdomen ökar i landet. Det är på grund av att man tar bort möjligheter i en omställningsförsäkring. Man tar bort möjligheter för folk att ställa om till någonting annat.

Det är självklart att man gör det därför att man på något sätt måste finansiera de stora skattesänkningar som man gör. Då gör man det genom att barnen som har arbetslösa föräldrar får betala priset. De får inte skridskor att åka med en sådan här kall och fin vinter som vi har. Deras föräldrar har inte råd att köpa skridskor. Det kan låta roligt, men det är inte alls roligt, Littorin. Vi har barn som inte får möjligheter på grund av att deras föräldrar inte har jobb och har hamnat i en försäkring som inte ger dem några möjligheter.

Dessutom undrar jag om statsrådet Littorin fortfarande lever i en vision, i en bubbla. Så sent som i går stod statsministern här, i precis samma talarstol som statsrådet står i nu, och sade som svar på min fråga om en socialförsäkringsutredning: Nej, vi får avvakta. Det kan komma en sådan. Eventuellt kan det komma en sådan utredning. Statsministern har ju lovat det i tre regeringsförklaringar, och statsrådet har här påpekat att det är viktigt. Plötsligt kom det i går ett besked: Den kan kanske komma. Ligger det "kan kanske komma" i ett svar på den här frågan är det ytterligare ett besked om att man inte tar den här frågan på allvar.

Anf. 13 PATRIK BJÖRCK (s):

Fru talman! Tiden är för begränsad i interpellationsdebatter för att reda ut komplicerade frågor, men jag kunde i alla fall på alla de punkter som arbetsmarknadsministern hade räknat upp i sitt svar peka på att de inte på något sätt har stärkt någon legitimitet i försäkringen eller har bidragit till arbetslinjen. Arbetsmarknadsministern använde inte en sekund av sina fyra minuter till att svara på de frågorna.

Jag ska däremot på den korta tid jag har till mitt förfogande svara på de frågor som arbetsmarknadsministern ställde.

Varför är vi emot en obligatorisk försäkring? Det är väldigt enkelt. Den försäkring som vi har haft har tjänat Sverige, svensk arbetsmarknad och svensk ekonomi ypperligt under många år. Då brukar arbetsmarknadsministern säga: If it ain't broke, why fix it? Nu har visserligen arbetsmarknadsministern förstört försäkringen och då ska vi naturligtvis se till att fixa den, men självklart ska man inte ändra på ett vinnande lag. Det är en försäkringslösning och en arbetsmarknadslösning som har varit outstanding just när det gäller att gynna arbetslinjen. Den ska vi tillbaka till.

Den andra frågan, eller påståendet, från arbetsmarknadsministern är att våra interpellationer aldrig handlar om hur jobben ska komma. Det är inte sant, kan jag bara säga. Arbetslöshetsförsäkringen är en del i en aktiv arbetsmarknadspolitik. Sedan finns det många andra viktiga delar i näringspolitiken och på annat håll för att underlätta att jobben ska komma.

Sedan vill jag ställa ytterligare en fråga till arbetsmarknadsministern. Arbetsmarknadsministern har tidigare under en mängd interpellationsdebatter hävdat att det är 80 procent som är ersättningsnivån i svensk arbetslöshetsförsäkring. På en fråga häromdagen svarade arbetsmarknadsministern att det inte finns utsikt någonstans att höja taket. Enligt den senaste rapporten är det 13 procent som har 80 procent i ersättning från arbetslöshetskassan. Ska det gå ned till noll innan arbetsmarknadsministern höjer taket, eller när kommer arbetsmarknadsministern att erkänna att dagens arbetslöshetsersättning absolut inte är 80-procentig? Detta är en bluff.

Återigen: Använd nu den korta tid som står till förfogande och svara på några av de här frågorna!

Anf. 14 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Jag försöker hela tiden svara på era frågor, men ni gillar ju inte svaren. Det kan jag möjligen förstå eftersom ni tycker någonting helt annat.

Jasenko Omanovic började sitt andra inlägg med att säga att det är lite verkstad. Jag tyckte att ni nyss sade att det hade varit för mycket verkstad, att det hade varit för många förändringar. Det kan man naturligtvis diskutera, men jag ger Jasenko Omanovic rätt i en sak. Arbetslöshetsförsäkringen, a-kassan, är förstås inte det enda verktyget i omställningen. Det är helt riktigt. Det är därför jag är väldigt glad att vi nu på två år har kunnat fördubbla insatserna i den aktiva arbetsmarknadspolitikerna från 125 000 till 250 000 platser.

Prot. 2009/10:70

5 februari

*Svar på
interpellationer*

Jag är också glad åt att vi har kunnat förstärka matchningen på arbetsmarknaden genom till exempel 2 000 nya arbetsförmedlare och ett väsentligt resurstillskott till Arbetsförmedlingen, för det tror jag behövs, tillsammans med coacher och andra som kan hjälpa dem som kommer ut i arbetslöshet att hitta nytt arbete. Detta sker tillsammans med det som staten inte förfogar över. Då tänker jag på omställnings- och trygghetsavtalen, som är en oerhört god svensk uppfinning, partsägd och partsdriven, för att hjälpa till under uppsägningstiden.

Vi hjälper också till med kraftfulla utbildningsinsatser, i år drygt 30 000 fler utbildningsplatser med en särskild extra satsning på folkhögskolorna, för att hjälpa dem som har varit långtidsarbetslösa och saknar grundskole- och gymnasieexamen.

Det är några exempel på vad jag tror är en väldigt god politik för att förbättra omställningen.

Sedan vill jag bara snabbt kommentera detta med barnfattigdom och ökade socialbidrag. Man ska komma ihåg att den grundersättning i a-kassan som alla får som uppfyller arbetsvillkoret, även de som inte är med i en a-kassa, i nästan samtliga fall överstiger det kommunala försörjningsstödet. Man kan alltså inte säga att förändringarna i a-kassan har lett till ökade socialbidrag bland dem som omfattas av och därmed är berättigade till grundersättningen i a-kassan.

Vi har debatterat detta vid väldigt många tillfällen, ända sedan början, och det är helt uppenbart att vi har en annan grundinställning än vad ni har. Jag kan för mitt liv inte förstå varför ni vill sparka ut 70 000 nya personer i arbetslöshet genom att öka ersättningsnivåerna på det sätt som ni föreslår.

Patrik Björck talar om 80-procentsnivån. Det kostar ungefär 14 miljarder att uppnå det Patrik Björck vill. Jag kan inte förstå varför ni vill lägga 14 miljarder på en reform som leder till att 70 000 fler blir arbetslösa. Det är för mig en gåta.

If it ain't broke, why fix it – det är en klok inställning. Problemet är bara att arbetslöshetsförsäkringen *var* "broke". Den var trasig. 700 000 stod utanför när ni lämnade över. Dessutom var incitamenten felskrivade så att det inte lönade sig bättre att arbeta än att leva på ersättning.

Vi har också haft heta debatter om deltidbegränsning, som jag talade om förut. Där föreslår ni nu 100 ersättningsdagar medan vi föreslår 75. Den ideologiska skillnaden är alltså uppenbarligen 25 dagar. Det är lite så där, tycker jag, när det gäller debatten.

Jag kan förstå diskussionen om legitimiteten i arbetslöshetsförsäkringen, som är grunden i Jasenko Omanovics interpellation. Det är en viktig fråga. Jag delar frågeställningen, och jag delar grundinställningen att man bör ha ett ordentligt, inkomstrelaterat försäkringsskydd vid arbetslöshet. Alternativet är naturligtvis att vi får kostnader någon annanstans och att vi försämrar omställningsförmågan. Jag håller helt med om det. Men då blir ni återigen svaret skyldiga: Varför var det okej med en försäkring som lämnade 700 000 personer utanför, och vad vill ni göra åt det?

Anf. 15 JASENKO OMANOVIC (s):

Fru talman! Att barnfattigdomen ökar beror – jag nämnde det i mitt anförande; det kan man kolla – delvis på försäkringen och delvis på de andra möjligheter som erbjuds runt omkring försäkringen. Problemet är, Littorin, att en halv miljon har lämnat a-kassan, däribland en del föräldrar.

En del av förändringarna som statsrådet Littorin och jag har diskuterat tidigare är att man när man är föräldraledig inte får tillgodoräkna sig det som inkomst. Vid vård av sjukt barn får man inte heller göra det. Det visar vilken syn man har på människan och hur man tänker sig att denna omställningsförsäkring ska användas.

Vi kommer inte överens i den här frågan och kommer inte att hitta någon gemensam ståndpunkt, förutom att vi båda menar – hoppas jag – att detta är en omställningsförsäkring. Sedan handlar det om tolkning av vad som behövs. Varför ska det vara 80 procent, eller varför ska det vara så lite som Littorin önskar? Den diskussionen får vi fortsätta i en annan debatt. Som Patrik Björck säger är detta alldeles för kort tid för att få allting klargjort.

Anf. 16 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Jag vill tacka för interpellationen. I grunden är det en rimlig och bra diskussion: Hur förstärker och ökar man arbetslöshetsförsäkringens legitimitet? Hur ser man till att medborgarna uppfattar det som en bra försäkring och en försäkring som gynnar omställning?

En bra omställningsförsäkring bör enligt min mening täcka alla inkomstagare. Alla som har en lön bör också ha en försäkring om lönen skulle försvinna. Frågan varför det var bra med 700 000 utanför svarade ni aldrig på, men den tycker jag är intressant. Den diskuterar jag gärna igen.

Enligt min och som jag tror också er mening – jag kanske inte ska försöka tolka den i slutanförandet, men i alla fall – bör den dessutom vara konstruerad så att den hjälper till i omställningen. Det betyder att den ska premiera sökverksamhet, premiera arbete och premiera att man på olika sätt söker sig ut mot arbetsmarknaden. Det betyder till exempel att incitamenten måste finnas på rätt ställe så att det lönar sig att arbeta och att söka arbete. En omställningsförsäkring behöver också, som vi var inne på, kompletteras med olika aktiva arbetsmarknadspolitiska insatser så att man kan få hjälp att göra just det som vi menar att incitamenten ska uppmuntra. Sedan handlar det också om utbildning och om partsansvar med omställnings- och tilläggsavtal och annat.

Men en arbetslöshetsförsäkring räcker inte. Vi måste komplettera den med en politik för fler i arbete. På det fältet tycker jag att denna debatt har varit tydliggörande, för den visar att vi ägnar alldeles för mycket tid åt att diskutera a-kassan och alldeles för lite tid åt att prata om Sverige efter krisen.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2009/10:70

5 februari

*Svar på
interpellationer*

8 § Svar på interpellation 2009/10:198 om bemanningsföretag

Anf. 17 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Josefin Brink har frågat mig om jag avser att vidta några åtgärder för att förhindra arbetsgivare att kringgå anställningsskyddet genom inhyrning.

Jag besvarade i december förra året en fråga och för några dagar sedan en interpellation med liknande teman. Mitt svar i dag kommer att vara i princip detsamma som vad jag sagt tidigare.

Arbetsbrist är enligt lagen om anställningsskydd saklig grund vid uppsägning. Samtidigt finns skyddsregler, bland annat i form av företrädesrätt till återanställning.

Att hyra in arbetskraft i stället för att ha egna anställda är i sig inte otillåtet. Utgångspunkten är dock naturligtvis att företag ska agera i överensstämmelse med gällande lagar och avtal. Om det skulle vara fråga om kringgående av gällande regelverk, och var gränserna i så fall går, är ytterst en fråga som kan prövas i domstol.

Utgångspunkten för den svenska arbetsrättsliga lagstiftningen generellt är att samma regler gäller för anställda i bemanningsföretag som för andra kategorier av arbetstagare. Bemanningsföretag har som andra arbetsgivare möjlighet att teckna kollektivavtal. Inom bemanningsbranschen har också i princip alla arbetsgivare gjort det. Ett villkor för medlemskap i förbundet för bemanningsföretagen är kollektivavtalsbundenhet. Organisationen uppskattar täckningsgraden till 98 procent. Det är alltså en högre täckningsgrad än för arbetsmarknaden generellt sett. Det finns inget som säger att ett bemanningsföretag skulle vara en sämre arbetsgivare än någon annan.

Om det finns kollektivavtal på en arbetsplats gäller särskilda regler i medbestämmandelagen med en skyldighet för arbetsgivaren att förhandla med facket innan beslut fattas om att, utan att ett anställningsförhållande uppstår, låta någon utföra arbete för arbetsgivarens räkning eller i arbetsgivarens verksamhet, exempelvis genom anlitan av ett bemanningsföretag. Facket har vetorätt om den tilltänkta åtgärden kan antas medföra att lag eller kollektivavtal för arbetet åsidosätts eller om åtgärden annars strider mot vad som är allmänt godtaget på avtalsområdet. Det krävs dock att arbetstagarorganisationen har fog för sin ståndpunkt för att ett sådant förbud mot att fatta eller verkställa beslutet ska inträda.

Jag vill i sammanhanget också nämna EU-direktivet om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag, vilket avser bland annat skyddet för anställda i bemanningsföretag. Det trädde i kraft i december 2008 och ska vara införlivat av medlemsstaterna senast den 5 december 2011. En huvudprincip i direktivet är att anställda som hyrs ut av bemanningsföretag ska ha samma grundläggande anställningsvillkor som om de hade anställts direkt av kundföretaget.

Regeringen tillsatte i september förra året en utredning med uppdrag att överväga och lämna förslag på vilka åtgärder som behöver vidtas för att i svensk rätt genomföra direktivet. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 29 oktober 2010.

Diskussionen kring lagen om anställningsskydd och inhyrning av personal från bemanningsföretag är inte ny. Jag kan inte uttala mig i enskilda fall men följer noga utvecklingen på arbetsmarknaden. Jag tycker

Anf. 18 JOSEFIN BRINK (v):

Fru talman! Tack, arbetsmarknadsministern, för svaret på min interpellation! Det är ett svar som i stort sett redogör för gällande regelverk och rättsläge. Det var inte riktigt vad jag efterfrågade; jag känner mycket väl till vad som gäller. Min fråga gällde vad arbetsmarknadsministern avser att göra åt det missbruk inom ramen för gällande regelverk som blivit alltmer uppenbart, där arbetsgivare utnyttjar en lucka i lagen om anställningsskydd för att säga upp personal med hänvisning till arbetsbrist och sedan, nästa dag eller nästa vecka, plocka in andra personer för att göra samma jobb.

Precis som arbetsmarknadsministern sade finns det i lagen om anställningsskydd ett skydd mot att företag ska kunna byta ut personal på detta sätt genom att hävda att det råder arbetsbrist när man i själva verket vill byta ut ett visst antal personer på arbetsplatsen. Skyddet har satts ur spel, och detta har satts i system av många arbetsgivare.

Man säger alltså upp personer i ett läge där det egentligen inte råder någon arbetsbrist. I stället handlar det om att göra sig av med ett antal utvalda anställda som man av någon anledning vill bli av med men annars inte hade kunnat säga upp i vanlig ordning. Eller också, vilket har blivit uppenbart på senare tid, säger man upp i stort sett hela personalen och ger dem i stället det tvivelaktiga erbjudandet att söka jobb på ett bemanningsföretag. De kommer sedan tillbaka till sin gamla arbetsplats och gör sitt gamla jobb som inhyrda i stället för som anställda.

Som vi har sett exempel på kan det handla om människor som har jobbat i 10, 20 eller 30 år på samma företag. De blir plötsligt av med sitt jobb och får komma tillbaka som gäster på sin gamla arbetsplats. Det är detta orimliga missbruk – och jag utgår ifrån att vi kan vara överens om att det väl aldrig var tänkt att fungera så här – min fråga handlar om.

Min fråga är alltså om detta sätt att kringgå anställningsskyddet och återanställningsrätten i LAS på något sätt har fått arbetsmarknadsministern att fundera över om man kanske måste göra någonting åt regelverket.

Anf. 19 PATRIK BJÖRCK (s):

Fru talman! Tack, arbetsmarknadsministern, för svaret! Vi hade en debatt om detta, en likalydande interpellation, häromdagen. Orsaken till att jag vill fortsätta den debatten är att jag vill gå igenom och förtydliga några saker.

Precis som Josefin Brink säger är svaret mest en genomgång av dagens läge. Jag kan bara kort kommentera följande: "Utgångspunkten är dock naturligtvis att företag ska agera i överensstämmelse med gällande lagar och avtal." Det är detta som är problemet, för det har visat sig att lagen inte ger den förväntade effekten. Då måste man rimligen ändra på lagen. Det är den enda ståndpunkt man kan komma fram till, eftersom vi har sett en förändring i rättsläget i och med den dom som kom för ett antal år sedan.

Det är också viktigt att komma ihåg att det missbruk som Josefin pekar på i interpellationen är omfattande och allvarligt. Det riktar in sig på

alla de delar som lagen om anställningsskydd är till för att hantera, det vill säga att stoppa ett förfarande som är helt godtyckligt och stoppa att man till exempel jagar förtroendevalda. I dag används nämligen denna lucka i lagen till att göra det. Det är alltså ett mycket omfattande och allvarligt missbruk som har uppstått med anledning av det rättsläge som nu råder.

Det är intressant att konstatera att vi i den förra debatten stod långt ifrån varandra men i denna debatt kanske står ganska nära varandra. Man kan bli både glad och samtidigt lite misstänksam, naturligtvis, och fundera på hur hållbart detta är. Jag vill dock ändå passa på att säkerställa detta, för det är viktigt. Där ute i samhället lyssnar faktiskt folk, åtminstone ibland, på vad som sägs i Sveriges riksdag, och det är en oerhört viktig signal vi nu sänder till svensk arbetsmarknad huruvida arbetsmarknadsministern står fast vid den ståndpunkt han hade häromdagen. Det är det som ska bli spännande att höra strax.

Den viktiga signal vi sände häromdagen var att det oavsett hur det går i valet kommer att bli en ändring i lagen. Vi kan få den katastrofala situationen att det blir en fortsatt moderatledd regering, eller så kan en socialdemokratiskt styrd regering ta över landet. Det skulle i och för sig vara bra av många skäl, naturligtvis, framför allt i denna fråga där det skulle finnas en trygghet eftersom vi socialdemokrater, och även Josefin Brink som visar på Vänsterpartiets ståndpunkt i frågan, är väldigt tydliga med vad vi vill.

Vi kommer att lagstifta i denna fråga om inte rättsläget har ändrat sig. Det kan ändra sig genom att arbetsmarknadens parter löser detta via förhandlingar eller genom att det kommer någon annan dom eller någonting som river upp detta. Jag tror i och för sig inte det, även om arbetsmarknadsministern hade den förhoppningen i den förra debatten.

Den viktiga signal vi sänder till svensk arbetsmarknad är dock att det oavsett hur det går i valet kommer att bli en ändring i lagen om inte parterna löser frågan. Det är jätteviktigt. Det är också ett stöd för parterna att lösa frågan, kan man säga, och det känns skönt. Jag hoppas att arbetsmarknadsministern, som är den som styr arbetsmarknadsfrågorna i regeringen, för tydlighetens skull svarar på frågan: Står arbetsmarknadsministern fast vid sin uppfattning? Är det lagstiftning som gäller? Jag skulle vilja ha ett svar i dag igen.

Anf. 20 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! På tre dagar hinner man inte ändra sig så mycket, så jag står fast. Låt mig beskriva varför.

Abu Garcia-domen, som kom 2003, har kommit att tas till intäkt för att det är okej att göra på det vis som Josefin Brink beskriver. Detta är nu föremål för rättslig prövning i ett annat fall, det så kallade Maraboufallet. Skillnaden mellan dessa två var att man i Abu Garcia-fallet, om jag minns rätt, precis skulle ta fram en ny spinnrulle för Abu Garcias hundraårsjubileum. Med detta motiverade man att man stod inför en arbetstopp och sade därmed upp personer som sedan återhyrdes genom bemanningsföretag. Det verkar sedan, som ni beskriver, ha gjort att fler och fler kundföretag hos bemanningsföretagen har valt att försöka göra på detta sätt. Det kan inte ha varit meningen med lagstiftningen från början.

Det finns bestämmelser i både MBL och LAS som hanterar denna frågeställning. I MBL finns § 38 och § 39, som reglerar informationsplikt, vetorätt och annat. Det är naturligtvis så – och där kan jag faktiskt hålla med Patrik Björck – att man om man menar allvar med denna frågeställning och tycker att den ordning vi har är bra måste ha den ordningen överallt. Man överlåter sedan åt parterna att förhandla om vilken turordning som ska gälla och på vilket sätt det ska hanteras.

Jag sade det i debatten för tre dagar sedan, och jag säger det gärna igen: Min erfarenhet efter att ha åkt runt i landet och besökt varslade fackklubbar och företag som har försökt hantera krisen visar att ju längre bort från Norra Bantorget och Storgatan man kommer, desto bättre fungerar det i praktiken. Man sätter sig ned, kavlar upp ärmarna och gör upp om hur man ska ha det.

Det som nu pågår är en förhandling i Arbetsdomstolen i det så kallade Maraboufallet. Där handlar det om just det ni tar upp, nämligen – om jag nu förstår fallet rätt; jag är inte jurist – en situation där man utan att ha en arbetstopp och utan att ha säsongsvariationer eller annat försöker sig på att säga upp och sedan ta in inhyrd personal. Jag ska naturligtvis i grundlagsmässig form akta mig för att ge mig in i en pågående domstolsprocess, men jag kan konstatera att det är första gången Arbetsdomstolen prövar just det ni beskriver. Därmed kan vi inte riktigt svara på frågan om det finns en lucka i lagen eller inte. Vi vet inte det än, eftersom domstolarna aldrig har prövat denna situation.

Jag ser därför två saker framför mig i närtid. Den ena är naturligtvis att Arbetsdomstolen prövar den lagstiftning som faktiskt finns och att vi får ett besked. Den andra är bemanningsföretagsdirektivets implementering i svensk lagstiftning, som berör denna fråga och där en utredning arbetar.

Skulle det visa sig att de värsta farhågorna slår in är jag, som jag sade i den förra debatten, inte främmande för att titta över hur detta område ska hanteras också lagstiftningsmässigt. Jag hade önskat, som jag brukar göra, att parterna hade kunnat lösa detta i sina förhandlingar, och det är ett av flera teman i årets omförhandlingar. Jag tror dock samtidigt att vi bör avvakta domen för att se vad den faktiskt säger, eftersom det är första gången.

Jag tror alltså att vi i sak inte står så hemskt långt ifrån varandra. Jag förstår att ni vill vara tydliga med och markera att ni vill lagstifta, men jag måste ändå säga att jag vill avvakta domen för att se om dagens lagstiftning räcker eller inte. Den har nämligen inte testats. Därmed hoppas jag att vi kan konstatera att vi faktiskt inte står så hemskt långt ifrån varandra.

Anf. 21 JOSEFIN BRINK (v):

Fru talman! Ja, visst – Maraboufallet är annorlunda än Abu Garcia-fallet; det är helt klart. Oavsett detta ger dock Abu Garcia-domen i sig anledning att se över lagen om anställningsskydd.

Det är inte nödvändigtvis så att det måste vara ett läge där man byter ut hela personalen mot inhyrd personal, oavsett arbetstoppar och annat, utan det räcker med den möjlighet som öppnades i och med Abu Garcia-domen för att återanställningsrätten ska sättas ur spel. Därför har Vänsterpartiet hela tiden sedan domen föll hävdad att vi måste skärpa

lagstiftningen på det här området alldeles oavsett vad som kommer att hända i Maraboufallet.

Det handlar om att möjligheten för arbetsgivarna att själva bedöma när det råder arbetsbrist i stort sett är oinskränkt. När det råder en arbetstopp eller inte är inte heller klarlagt. Vad innebär en arbetstopp egentligen? I praktiken har arbetsgivaren all makt att själv bedöma de här sakerna. Rättsläget när det gäller de sakerna kommer i grunden inte att förändras. Just därför att arbetsgivaren har rätten att själv avgöra detta är det så oerhört viktigt för de anställda att ha ett skydd mot att arbetsgivaren "hittar på" arbetsbrist och arbetstoppar och säger upp personer. Då måste skyddet för återanställning finnas där för att garantera att det inte bara handlar om att man sorterar bort utvalda anställda.

Jag har träffat en hel del personer på arbetsplatser som har haft situationer där arbetsgivaren har velat ta in bemanningsföretag och där det helt uppenbart har skapat en oerhört obehaglig stämning på arbetsplatsen. Arbetsgivaren har i praktiken sagt: Är det så att ni inte går med på det som vi vill att ni ska göra, försämringar i era villkor till exempel, kommer vi att säga upp hela gänget och hyra in från bemanningsföretag. Men går ni med på det här och det här får ni vara kvar.

Man har alltså kommit att utnyttja Abu Garcia-domen och rättsläget för att i praktiken genomföra något slags olovliga stridsåtgärder mot de egna anställda.

Alldeles oavsett vad som händer i Maraboudomen föreligger det här problemet redan nu, och det är i praktiken omöjligt för de anställda att sätta emot någonting. Per definition är det olagligt för facket att vidta stridsåtgärder i ett sådant läge. Man är extremt utsatt för arbetsgivarens press och krav i det här fallet.

Jag har till och med fått kännedom om ett fall där arbetsgivaren krävde att få säga upp tre personer utan förhandling och utan hänsyn till turordningen under hot om att annars säga upp hela gänget. De här tre enskilda personerna hamnade i en sådan situation att det skulle bli deras eget ansvar om hela gänget fick gå därför att de ville hävda sin anställningsrätt. Den här situationen föreligger oavsett vad som händer i Maraboudomen. Därför menar vi från Vänsterpartiet att lagstiftningen måste skärpas oavsett utgången i den domen.

Jag undrar om arbetsmarknadsministern har några synpunkter på den frågan.

Anf. 22 PATRIK BJÖRCK (s):

Fru talman! Jag vill understryka att jag stöder Josefin Brinks beskrivning av situationen på svensk arbetsmarknad i de här frågorna. Jag delar hennes uppfattning om rättsläget efter Abu Garcia-domen, även om jag inte är jurist. Men som det ser ut pekar allt på att man har förskjutit maktbalansen kraftfullt och egentligen gjort den enskilda arbetstagaren rättslös och skapat ett stort godtycke. Josefin Brink beskrev detta på ett bra sätt, och jag stöder henne helt och hållet; den bilden är korrekt.

Detta leder naturligtvis till slutsatsen att lagen om anställningsskydd behöver ändras för att rätta till detta, om inte arbetsmarknadens parter på något sätt tar över och kan lösa detta. Med det stöd som arbetsmarknadens parter i dag får från arbetsmarknadsministern kanske den processen underlättas, kan jag tänka mig.

Arbetsmarknadsministerns beskrivning av situationen är intressant. Den i sin tur blir ett stöd för LO:s uppfattning. Som LO:s avtalssekreterare ger uttryck för i Svenska Dagbladet i dag är hela den här frågan fylld av mytbildning och vanföreställningar. Jag tycker att det är bra att arbetsmarknadsministern ställer sig bakom LO:s tolkning och diskussion om anställningsskyddet.

Jag väger varje ord på guldvåg; man är tvungen att göra det i sådana här situationer. Nu skulle arbetsmarknadsministern avvakta domen. Jag tycker att arbetsmarknadsministern var lite tydligare för tre dagar sedan. Jag hoppas att detta inte är en svängning, och jag kommer att vara petig på den här punkten.

Beträffande huruvida arbetsmarknadsministern behöver avvakta domen eller inte delar jag Josefins uppfattning att det i och för sig inte är nödvändigt. Men när domen har fallit, om den faller, blir det lagstiftning om rättsordningen inte återställs – ja eller nej?

Anf. 23 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! När det gäller Abu Garcia-domen från 2003 delar jag Socialdemokraternas inställning, åtminstone som den i praktiken kommit att visa sig mellan 2003 och 2006 när man inte vidtog lagstiftning till följd av domen under de tre åren. Varför inte? Jo, Josefín Brink tar upp hur man definierar arbetstopp och på vilket sätt man förhandlar. I dag förhandlar man om arbetstoppar dagligdags med stöd i MBL § 38 och § 39 om förhandlingsplikt och vetorätt för fackföreningarna i just den här frågan.

Det vi gemensamt kan vara lite förvånade över är att motsvarande Maraboufallet inte har prövats av AD tidigare. Det har ändå gått nästan sju år sedan Abu Garcia-domen, och vi har sett en del sådana här fall som ni beskriver komma upp. Det är lite förvånansvärt.

Därför menar jag att eftersom det aldrig har prövats på det sätt ni beskriver bör man avvakta domstolens utfall och dessutom det arbete som pågår från parterna. Om det inte skulle visa sig hålla på det sätt som det var avsett – nu lyssnar Patrik Björck med stora öron, ser jag – är jag beredd att överväga lagstiftning för att säkra de grundläggande reglerna om anställningsskydd i lagen. Nu är det sagt tydligt.

Patrik Björck behöver inte vara orolig för att jag har ändrat mig på de senaste tre dagarna eller de senaste tre åren. Det är ungefär samma grundinställning som jag har haft hela tiden.

När det gäller att stödja LO eller vad det nu kan vara – nu vänder jag mig till alla här inne och alla som lyssnar på debatten – har jag ett lästips. Det är *Sist in först ut* av Svante Nycander, en bok som kom ut alldeles nyligen och som debatterades på ett SNS-seminarium i går, en alldeles utmärkt beskrivning av hela diskussionen om turordningsregler, lagen om anställningsskydd och annat. Där propagerar han mycket starkt och mycket begåvat för att det här är ett partsgemensamt ansvar och bör vara så. Alla typer av konflikter som vi ser uppspelade i debatten har man egen kraft och förmåga att hantera. Det är mycket mer hållbart att göra det på partsnivå än att lägga över det på lagstiftare.

Saltsjöbadsavtalet har gällt sedan 1938. Det finns knappt någon lagstiftning i Sverige som har gällt lika länge. Det gör att det finns en mycket god idé med att få parterna att hantera detta. Jag tror, och jag delar där

Patrik Björcks uppfattning, att det finns en och annan mytbildning. Jag brukar ibland beskriva det som politiska fantomsmärkor, och de finns säkert på bägge sidor. Man tittar på varandra och målar upp hemska bilder. Det följer av att i vårt system, där vi har delegerat lönebildning och hela diskussionen om situationen på arbetsmarknaden till parterna, finns ett konfliktmoment som är naturligt. Det går inte att lagstifta fram harmoni på arbetsmarknaden. Det går att erbjuda en plattform. Sedan måste man försöka komma överens. Som i alla kompromisser, det vet vi som tillhör alliansen, slutar det ibland med att alla är lite missnöjda. Men poängen är att man i det långa loppet tjänar på det allihop. Det är grunden för den svenska modellen. Även om alla kan vara lite missnöjda med hur förhandlingarna slutar är det ändå så otroligt mycket bättre än alternativet.

Det gör att jag hoppas på den öppning vi såg efter SNS-seminariet i går, att Per Bardh och Christer Ågren från LO respektive Svenskt Näringsliv nu har en förmåga att sätta sig ned och diskutera, inte det som i retoriken är problemet utan det som i verkligheten kan vara problemet, och se hur man kan lösa det. Det tror jag är en mycket god framgångsväg.

Anf. 24 JOSEFIN BRINK (v):

Fru talman! Nu fick vi på sluttampen här ett lite större resonemang om den arbetsrättsliga lagstiftningens framtid. Det är en debatt som jag jättegärna skulle vilja ta, men nu har jag inte speciellt många minuter på mig, så det hinner jag naturligtvis inte göra. Det finns mycket att säga om det och inte minst om Sven Otto Littorins kolleger i den borgerliga alliansen, som ju har en helt annan inställning och ganska radikala förslag om att i praktiken avskaffa hela anställningstryggheten, begränsa MBL och så vidare, så det lär väl bli en intressant diskussion framöver.

Det är naturligtvis mer positivt än negativt att arbetsmarknadsministern i vart fall inte är helt avog på den punkt som gäller just inhyrning och möjligheten att se över lagstiftningen, även om ett rakare och klarare besked hade känts bättre, kan jag tycka.

Jag vill avsluta med att säga, apropå arbetsmarknadsministerns sista inspel här, att det nog inte är någon som anser att den arbetsrättsliga lagstiftningen ska gå in och överflygla eller ersätta kollektivavtalen. Men den arbetsrättsliga lagstiftningen såsom vi känner den, bland annat lagen om anställningsskydd, kom inte på 30-talet utan på 70-talet. Och den kom till för att sätta ett ramverk och ett slags golv för att skydda löntagarna och göra det möjligt för löntagarna att gentemot arbetsgivarna ta till vara sina intressen i förhandlingarna och balansera den maktobalans som alltid finns mellan arbetsgivare och löntagare.

I det här sammanhanget är det värt att påtala att rätten till återanställning – det är egentligen det vi pratar om och inte principen sist in först ut – är en av de mer grundläggande delarna i detta regelverk och det som gör det möjligt att över huvud taget föra förhandlingar på någorlunda, inte helt på något sätt, jämlika villkor. Det är en oerhört viktig grundprincip som jag tycker är väl värd att värna om också för lagstiftaren, om vi vill ha en fungerande kollektivavtalsmodell.

Anf. 25 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Förvånansvärt nog tror jag inte att Josefin Brink och jag står så särskilt långt ifrån varandra i sak i den här frågan, men möjligen om vi börjar definiera paragrafer, vilket vi inte ska göra i den här debatten.

Min poäng är möjligen just den att man bör vara extremt försiktig med lagstiftning på arbetsmarknadsområdet, eftersom många av de problem som upplevs av parterna på riktigt naturligtvis bäst löses av dem i förhandling, diskussion och avtal.

När det däremot gäller återanställningsrätten delar jag Josefin Brinks uppfattning. Den är ett bärande element i lagen om anställningsskydd. Jag tror att jag inte kan vara tydligare än att säga att om domen kommer fram till någonting annat än det som, åtminstone enligt min mening, var grundidén med lagstiftningen när den tillkom, är jag beredd att överväga en ny lagstiftning på området. Men jag vill först avvakta domen, för den situation som vi nu beskriver har aldrig testats i domstol förut, som jag förstår det. Därmed är det bättre att vi, innan vi drar i gång ett stort lagstiftningsarbete, avvaktar domen och ser vad den faktiskt säger.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2009/10:70
5 februari

*Svar på
interpellationer*

9 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2009/10:FPM47 Direktiv om europeisk skyddsorder, till justitieutskottet

10 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades

Proposition

2009/10:94 till skatteutskottet

11 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Konstitutionsutskottets betänkande

2009/10:KU15 Sekretess i vissa anställningsärenden

Trafikutskottets betänkanden

2009/10:TU11 Grundläggande betaltjänster

2009/10:TU9 Ny myndighetsstruktur på transportområdet

12 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställts

den 4 februari

2009/10:225 Vargstammens framtida utveckling

av *Tina Ehn* (mp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

den 5 februari

2009/10:226 Ansvarsutkrävande vid utvisningar

av *Bodil Ceballos* (mp)
till statsrådet Tobias Billström (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 9 februari.

13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställts

den 5 februari

2009/10:480 Strömavbrott i stora delar av Dalarna och beredskap i glesbygdslän

av *Lennart Sacrédeus* (kd)
till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2009/10:481 Romer och deras återsändande till Kosovo

av *Tone Tingsgård* (s)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2009/10:482 Avfallshantering gällande bildäck

av *Sofia Arkelsten* (m)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 9 februari.

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 4 februari

2009/10:438 Situationen för hbt-personer i Georgien

av *Börje Vestlund* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2009/10:457 Dominikanska republiken

av *Carina Hägg* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 9 februari.

15 § Kammaren åtskildes kl. 10.23.

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Meddelande om utrikespolitisk debatt	1
2 § Meddelande om frågestunder våren 2010	1
3 § Avsägelse.....	1
4 § Anmälan om kompletteringsval till utskott, krigsdelegationen och EU-nämnden	1
5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
6 § Svar på interpellation 2009/10:186 om Insolvensutredningens förslag	4
Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	4
Anf. 2 EGON FRID (v).....	4
Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	6
Anf. 4 EGON FRID (v).....	7
Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	8
Anf. 6 EGON FRID (v).....	9
Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	9
7 § Svar på interpellation 2009/10:166 om förändringar i a- kassesystemet	10
Anf. 8 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	10
Anf. 9 JASENKO OMANOVIC (s).....	11
Anf. 10 PATRIK BJÖRCK (s).....	12
Anf. 11 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	13
Anf. 12 JASENKO OMANOVIC (s).....	14
Anf. 13 PATRIK BJÖRCK (s).....	15
Anf. 14 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	15
Anf. 15 JASENKO OMANOVIC (s).....	17
Anf. 16 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	17
8 § Svar på interpellation 2009/10:198 om bemanningsföretag.....	18
Anf. 17 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	18
Anf. 18 JOSEFIN BRINK (v).....	19
Anf. 19 PATRIK BJÖRCK (s).....	19
Anf. 20 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	20
Anf. 21 JOSEFIN BRINK (v).....	21
Anf. 22 PATRIK BJÖRCK (s).....	22
Anf. 23 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	23
Anf. 24 JOSEFIN BRINK (v).....	24
Anf. 25 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	25

9 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	25
10 § Hänvisning av ärende till utskott.....	25
11 § Bordläggning.....	25
12 § Anmälan om interpellationer.....	26
13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	26
14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	27
15 § Kammaren åtskildes kl. 10.23.....	27

Prot. 2009/10:70
5 februari
